

اجتهاد

حیاتی، فلسفی، اجتماعی فکر غریبہ سی
«اون یدنجی سنہ تاسیسہ»

ادارہ خانہ سی
جفال اوغلندہ «اجتہاد نوی»

تلفون : استانبول ۸۶۵

نومرو ۱۴۸ — ۲۵ تموز ۹۲۲

Adresse
Idjtihad Constantinople

Téléph: St. 865

25 Juillet 1922 — No. 148

ویرایش اولمسی بو طرز تلقیمیزی تأییدیه بالعمامه مابلغ کافی در . منافق ، دیا کار ، بدخواه و بد اعمال کمپسه لردنه دین یوقدر .

دینه مقننه یا کلمه دوشونوسلر :

« بیرچوق کیمسه لر نظرلنده ، دین مراسم خارجیه دن عبارت بر تشکیلاتدر .

بو کیمسه لر دینی ، ظاهری حیاتمه متعلق اوامر و نواهی بی احتوا ایدن بر مجموعه قوانین تلقی ایدرلر .

دینه ، بو اعتبارله اعتقاد ایدنلرک ، اک بویوک اندیشه سی ، دینک تعیین ایتدیکی مراسم خارجیه یی ، نمازلی ، اوروجلی ، دعا و آیینلری وقتنده ، حتی دقیقه سی دقیقه سینه اجر ایتکدر .

شخصیت اخلاقیه لرینک اصلا اشتراک ایتدیکی فرائض دینه نك میخانیک صورتده اجراسیله دینی مشغله لری ختام بولمشدر . حیات دینه ایله علاقه لری عبادتخانه لرده کچر دکلی زمانلره منحصر در . اخلاق قایغوسی اونلر ایچون بوش بر مفهوم در . یلان یره یمین ایتک ، حتی اون یاره لق منفعت ایچون طاریتارنده حیلل ایتک دیندارلق حیاتلری اصلا رنجیده ایتمز . زیرا نمازی وقتنده قیلمش ، عبادتی اصول وارکانه موافق اولارلق ایضا ایتمشدر . اساساً اعتیاد تأثیریه ، کور کورینه اجرای عمل ایدن بر آلت وضیعتده ، دینک حیاتده کی موقعی ، دینک شخصیت اخلاقیه ایله مناسباتی اونک دائرة تعقل و وظائفی خارجنده قالیر . افعال و حرکاتسده کی حقسنزقلر ، حیلل کارقلر ، دینک علوی مقصدیه ناصل اوزلاشه بیله . جکلی تدقیق ایتمز ، مراسم خارجیه یی حرفی حرفنه اجرا ایدر ، فقط حیاتی اصلا دوشونمز ، آقشام اولرنده ، بوتون بر کونک معاملات و مناسباتنک موازنه حسابیه سی ذهنلرندن کچرکن ، او کونکی ، حیللرک ، طمع کارقلرک ، حجابی دکل ، میخانیک برصورتده ، وقتنده قیلمش نمازلرک ، وقتنده اجرا ایدلمش دعا و آیینلرک غرورینی درخاطر ایدرلر دینی بونقطه نظر دن تلقی ایدنلر ایچون ، حیات نه قدر حجاب آور ، نه قدر ریا ایله طولودر ، دین استهداف ایتدیکی علوی مقصدیه ، شبهه یوق که بو تلقی دن چوق آیریدر .

دقیقه صوکره روحی عطشان و دوخشان حس ایتدم .
Petits poèmes en pros Baudelaire
بیلیوته ک نورنانت دن چکدم . تمام یکریمی سناه اول او قودیم
و آرتق کوزلو کسز او قویا مادیم اینجه یازیلی صحیفه لرنده
قلبک کوزلری کزدیردم . کنج مدرس اسماعیل حتی
بکک وولقان یایمان آتش و حرارتی پک فیاض و مؤثر
بولیورم . بریانار طافی اولماق و بونا حاکم اولماق انسان
ایچون شاعر لکک فوقنده بر مظهریت دکلدر ؟ بیلم .
۲۰ مایس ۱۹۲۲

دینه ندر ؟

محرری : لطفی لونیان — صحیفه ۱۶ — استانبول ۱۹۲۲
بو عنوانه پروفیسور لطفی لونیان افندی کوچوک
بر کتاب نشر ایتدی . « اخلاقیات دینه کتبخانه سی » نك
بوایلک کتابچه سی شایان دقت و یوکسک فکر لرله دولودر .
مطلق و عمومی صورتده دینک یوکسک تیلل یکنی داها
دو غروسی « دین » ده کی اصلی و حقیقی یوکسک لکک
اورتیه قوندیغی کورنجه ، کولکنده اعتلا و اعلا اشتیاقدن
داها عالی بر اشتیاق و حظ بولونمایانلر نه قادر مسعود
اولیور !

لطفی افندی ، لوندرده درت سنه قالارلق الهیات
تحصیل ایتش کنج بر وطنداشمزد . شو کوچوک کتاب
نه قادر بویوک و تمیز دوشوندیکنی آکلامق ایچون
کافی در ، صحیفه لرینی بویوک حظ روحانی ایله اوقورکن
بعضی سطرلرینک آلتنه خط دقت چکدم . بونلری سینه
(اجتهاد) ه نقل و قارئلرینه عرض ایدیورز .

کورونیورکه بو تتبع و ملاحظه ده حاکم اولان
پره نسیب صالح و صلاح بشردر ؛ عبادالله صورت
عمومیه ده مسعود اولماسی ایملک و دوغورلق یولنه
کیرمه سی در . نیته کیم بزم شوارع اعظم افندمرک
اوصاف ایمان میانه اخوان بی جنسه یعنی بوتون انسانی
آدمه خیر خواهلی و خیرکارلقی ادخال ایتش وه لایؤمن
احدکم حتی یحب لایخه مایحب لنفسه . بویورمش اولماسی
دخی هر پیغمبرک ، هر دینک عینی مقصد رحمانی تعقیب
ایتمش اولدیغی کوسته ریر .

دین نه در یارسول الله ؟ سوائله حسن خلقدرد جوابنک

جناب حق ربالر، احتراصلرله مملو اولان قلبلر دكل، آنجق پاك و نزيه وجدانلره صاحب اولانلر، آكلايه - بيليرلر، آنجق آنلر حقيقي نماز و عبادتي ايفا ايدم بيليرلر، زيرا نزد باريدم مقبول اولاجاق عبادت ايجون خلوص و صميميت لازمدر .

دين، حقيقت اوزرينه مؤسسدر . مناي حقيقته استناد ايتمه ين دين، قوملر اوستنده انشآت جسيمه يه بگزدر . بر آز اول نظرلره مهابت و يرن بو مؤسساتي، شدتلي بر روز كار خاك ايله يكسان ايدر . بناء عليه ديندار اولمق هرشيدن اول حقيقي سومك، حق كندينه رهبر اتخاذ ايتك ديمكدر .

حالبوكه هدف دين، حياته نظراً طوغري وضعيت در . ديندار اولمق ايشته بو طوغري وضعيته صاحب اولمق ديمكدر . دين، الله و عوالم حقسنده طوغري معلومات و نظريات صاحب اولمق چالشمقندن زياده الله و آره سنده ياشاديلمز انسانلره قارشى طوغري وضعيتي احراز ايتكدر . حقيقي دين، اللهك برلكنده اصرار ايدر . و ديندار اولان كيمسه اللهك برلكنى قبول ايدر . فقط دين، يالكنز اللهك برلكنى قبول و تصديق و اقرار ايتمكه دكل، بر اولان الله جان و يور كدن قولل ايتك، بتون بشريتك، بو بر الله عائد اولدقلى بيلهرك اونلره حق و نصفت و محبتله معامله ايدم بيلمكه تمام اولور . زيرا، دين شخصيت انسانيه نك جناب حقه مربوطيتي، اراده ذاتيه نك اراده الهيه ايله انطباقى در .

اساساً بيلمك و ايمان ايتك آراسنده بويوك بر فرق وارد . لك زياده تأسفه شاين بر نقطه، بر چوق كيمسه لك ايمان حقنده سطحى دوشونجه لرى نتيجه سننده طوغري بيلمكى، ايمان حقيقي ظن ايتمه لرى در . ضرب مثل حكمنه كيردن «خواجه نك سويلديكني ديكله، ياپديغني ياپما !» سوزى عرض ايتيديكمز فكرى افاده ايدر . بناء عليه دين، ساده جه طوغري يي بيلمك دكل، قلباً طوغري اولمق و طوغري ياشامقدر . بوتون پيغمبران عظامك حيات و كتابلريني بيلمك البته ايدر، فقط طمعكارلقدن اجتناب ايتك، بلا تفريق هر كسه خير خواهانه معامله ايدم بيلمك، اصل فضيلت بورايدر .

فيلسوفك كورسهي

رادوسده توفيق نوزاد، عيتابده محرم، مصرده شرف الدين وسليم، ديار بكرده صديق، روسحقده رشدي، قزل طور ارقده عفيفه، شيشليده رفيقه نورالدين، قوروجشمده ده ف.س، بكر بكننده محسن امضالى مکتوبلرده كي استيضاح و فقرانه عمومى و مشترك جواب :

(تاريخ اسلاميت) ك ايكنجي جلدنده (حلاج منصور) ك سر كشدتنى و سويله ديكي آلولى سوزلى او قورسه كنز تسلى به نه قدار آز محتاج اولديغنى آكلارسكنز . (ربيعه) نك شعرلرني ده اوراده بولورسكنز .

چالشقان و شاين تيجل طابع، كتبخانه اسلام و عسكرى صاحي ابراهيم حلى بك (مات كتبخانه سى) نك ۲۲ نجى عددى، اولاراق نشر ايتديكي (حيات يسوع) آدل اثر مترجمده E. Renan ك شوسطرلرني او قورسكنز : «دينه تجاوز ايتديكم ادا سيله دوجار اولديغم تكديري بكر منجي دفعه اولارق رد ايدمك دكل، دينه خدمت ايتديكم اعتقادنده يم . بعض كيمسه لر بر طاقم ضعيف تليجرله خلقك مافوق الطبعاته ايماننى غائب ايتمك اوكنى آلاماق ممكن اوله جفتي ظن ايديبورلر . بويله بر احتياطه مراجعت ناموسكارانه اولسه بيله پك فائده سز اوله جقدر . الخ (۱) » بوسطرلى تعقيب ايدن سطورى ده كتابده او قورسكنز .

حضرت مولانا :

آنچه ميگويم بقدر فهم تست
مردم اندر حسرت فهم درست .

ديبوردي .

ثبوت : «روزكارك اوكنه دوشمه ين آدم بورولور» بيليرز . فقط بزوجه ني :

روزكارك اوكنه هر دوشن آدم بوزولور

(۱) كتاب مذکور صفحه ۷